

Tid är pengar!

Uttrycket "Tid är pengar" brukar användas för att beskriva vikten av att inte slösa bort sin tid, att vara effektiv och få saker ur händerna. Jag vill nu använda det i en annan mening. Nämligen denna: Ge mig tid att lösa dina problem så kan du spara pengar.

Av Sten "Knotan" Tellander (text), Stefan Janeld (foto)

FÖR OM DU kommer in till mig så här års med en trasig gammal riggdetalj så kan jag kanske, med lite tur, hitta den i någon gömma någonstans i Europa. Men om du kommer i vår med andan i halsen kommer du kanske bli tvungen att köpa mer än bara den detalj som gått sönder. I värsta fall en helt ny mast eller bom.

Lika med äldre kylskåp, instrument, varmvattenberedare, kylskåp, kök och så vidare. Mycket går att få tag i, men det krävs detektivarbete och sånt tar tid. Min tid, inte din. Jag tar inget extra för att sitta i telefon och jaga. Det har jag tid med så här års. Men i vår... Då är jag effektiv och iskall.

ÄLDRE FÖRRETTEN, det räcker i vissa fall med att det är en tio år gammal del för att den ska vara svår att få fatt i. Producenterna idag är mycket effektiva på att sortera ut olönsamma hyllvärmare. Mycket på grund av att utvecklingen går fortare. För tjugo år sedan kunde en logg vara oförändrad sedan tio år tillbaka. Ibland mer. Idag måste man ha nyheter hela tiden för att slåss om kunderna.

Att i det läget hålla varje liten detalj i lager blir ohållbart.

SOM EXTRA BONUS har vi i branschen ofta lågsäsongrabatter på mer tidskrävande jobb som stag, mantåg, fall, splitsa förtöjningar och så vidare. Utnyttja dessa rabatter!

OM DU I VINTER tar för vana att umgås med din båt någon timme i veckan kommer du säkert finna massor av småsaker du kan åtgärda eller beställa nya. Inga stora saker men saker som du kan glädjas åt att ha fixat när säsongen kommer. Saker du underlåtit att göra helt enkelt för att de är småsaker. Men småsaker gnager de också, helt i onödan.

Exempel på bra småfix:

1. Smörj din rullflock. Många rullflockar är dåligt underhållna och har därför nedsatt funktion. Om du har råkat plocka sönder din rullflock i molekyler på grund av att du inte läst demonteringsanvisningen så är det nu du ska komma in med den till mig. För nu kan jag sitta och pilla med den. Inte i vår.

2. Kolla ditt mantåg. Enligt

internationella has-kappseglingsregler ska ett mantåg var 4 millimeter grovt och bestå av nittontorrådiga vajer upp till tolv meter båt. Är båten över tolv meter ska vajern vara 5 millimeter. Det ska gå att kapa snabbt så man får ombord eventuella nödställ-da. Man kan ha en pelikanhake i akterändan eller så använder man snöre som läggs tillräckligt många varv för att motsvara vajerns hållfasthet. Man ska alltid kunna kapa från sittbrunnen, det är också lättare att dra ombord någon akteröver där båten är lägre.

Egentligen är det förkastligt att klä vajern i vit plast eftersom skador kan döljas där- under, men på fritidsbåtar är det okej eftersom det ger en snyggare båt.

Jag vill särskilt be dig vara uppmärk-

sam om du har en vajer från 70-80 talet. Då erbjöds en tid 3 millimeters vajer med tjockare plasthölje. Byt omedelbart!

3. Se över din upplåsbare flytväst. Celulosan (aldrig salt) i bobinen som ska utlösa gaspatronen har begränsad livslängd och det står ett bäst före datum på den. Gaspatronen väger du på en brevvåg för att se så den är intakt. Vikten står stämplad. Själva lungan ska kontrolleras så den är tät. Du kan få den provtryckt för en femhundring, eller så blåser du upp den och låter den vara uppblåst i 24 timmar. I vissa fall är hela västen försedd med ett bäst före datum. Kolla om det gäller din väst.

4. Kontrollera brandsläckaren. Både ålder och tryckmätaren. En gammal brandsläckare som står på grönt kan vara oanvändbar ändå. Pulvret blir med tiden så kompakt att det bildar en kaka på botten som inte kommer ut när du behöver använda släckaren. Det går att provtrycka släckare men det är inte lönt. Det är billigare att köpa ny. Mitt råd är att byta minst var tionde år. En släckare kostar 300 kronor. Det har de gjort i snart 20 års tid.

5. Slipa trädetaljerna som behöver fernissas i vår. Ett lagom kärleksfullt arbete som höjer trivselen ombord under säsongen. Om det inte är allt för kallt kan du med fördel även fernissa under vintern. Vissa träbåtsrävar fernissar helst i kall väderlek för att slippa rinningar. □

Att plocka upp båten för en rejäl tvätt av botten en eller ett par gånger per säsong är framtidens melodi tror jag. Man kommer åt ordentligt och exempelvis drev som är svåra att skydda från beväxning hålls rena. Miljövänligt och kostnadseffektivt.

Tvätta istället för att måla?

TILL SIST ett par ord om bottenfärg

I helgen var det upptagning i båtklubben. Jag är en del av slippgänget och självklart på plats. Jag noterade att det vuxit något alldeles otroligt i sommar. Även för de som använt giftfärg. Bäst har de självpolerande färgerna fungerat. När man spolat av en sådan botten blir den jättefin. Värre är det med de hårda färgerna. Där sitter havstulpnerna och måste tas bort med hårdare metoder.

En god vän till mig genomförde ett experiment i somras. Han delade in en plastskiva i

två delar. En med bottenfärg och en utan. Han målade inte sin båt utan valde att tvätta av botten en gång mitt på säsongen.

EFTER ATT HAN tvättat sin båt tog han upp plastskivan och borstade av den omålade halvan. När han nu ska summera sitt lilla och högst ovetenskapliga experiment kan han konstatera att den halva han målade var mycket beväx- en. Men den omålade som han borstat av var fin efter en avsköljning. Tål att tänka på. Vilket jag också gjort en del.

Min slutsats är denna: Jag ser en växande marknad för våra varv. De kommer ta upp båtar och spola av dem ordentligt en eller två gånger per säsong. Jag tror det är en bättre metod än de borsttvättar som finns idag. Helt enkelt för att man kommer åt bättre, och kan göra rent mer på djupet än vad en borsttvätt klarar. Priset för att ta upp båten betalar sig lätt med besparingen du gör på dyr bottenfärg.

Sten "Knotan" Tellander

- Tillbehörsguru med femtio år bakom disken.
- Började sin bana hos Gösta Berg 1960.
- 1965 blev han värvad av Vattenskidspecialisten, senare omdöpt till Watski.
- Sedan 1997 butikschef på Benns i Nacka.
- Fritiden spenderas ombord på Express. Målet är SM-guld 2010!

Båtprylen www.batprylen.se
- en oas av möjligheter för din båt